

ved andre Sager D. Det veed jeg nok, men ved andre Sager har man dog neppe været slet saa paatrængende med Afslutningen som ved denne; det har jeg netop lagt Mærke til, fordi man har troet, at man skulde tage denne Lov, som man her fra en vis Side synes at skulle gaae igjennem, enten den saa er saa eller saa. Nu skal jeg udtale, at jeg netop har stemt mod denne Lov, fordi jeg slet ikke synes, at den for det Første kunde passe til dem, den gjaldt, fordi Bølgene til Commissionen slet ikke have stort Præg af Folkelighed, især med Hensyn til Huusmandsloven; thi, naar man betænker, at Huusmændene dog i Grunden ere de, der ville komme til at lide meget ved at faae deres Goveri afløst, at den Commission, som skal bedømme denne Goveri-afløsning, netop bestaaer af Huuseiere, og de, som ere Formænd i Forstandersfaberne, egentlig ere Brugerne af Goveri tilligemed endeel af vore større Selveierbønder, altsaa de, som Commissionen vil blive udnævnt af, saa tør jeg vel nok paastaae, at, da de Sidste, som just ikke ere de blideste mod Huusmændene...

Formanden: Maa jeg gjøre den ærede Rigsdagsmand opmærksom paa, at det jo er Loven om Afløsning af Gaardmandshoveriet, her tales om.

Chr. Larsen: Jeg veed det nok, jeg kommer ogsaa tilbage dertil, jeg vil kun i Almindelighed bemærke, at det gjalder dog begge Lovene. At denne Commission ikke alene ei vil være god for Huusmændene, men eiheller for Gaardmændene — skøndt fra Gaardmandshoveriets Side kunde det vel nok være muligt, at der endda ikke var saa Stort i Veien for at faae Goveriet afløst ved Commissionen, som her ved disse Love er foreslaaet, men jeg vil desuagtet ikke kunne stemme for Loven, thi jeg veed, at Endeel netop ikke ville have, at en saadan Lov, naar den skulde være efter Dnsse, skulde være mere folkelig og betryggende for Goveriafløsningen, og derfor skylder jeg netop dem, som jeg veed ikke ville have Loven til at gaae igjennem, fordi de have Mistro til Commissionen, som i den er foreslaaet, offentligt at erklære, at jeg ikke kan stemme for denne Lov, og jeg har derfor ogsaa stemt imod den, thi jeg synes dog, at, har man taget Loven

under Behandling her i dette Thing, saa burde man dog virkelig lade denne Lov nyde samme Ret, som de andre Love have nydt her i Thinget. Man burde dog virkelig have modtaget og taalt de Endringer og Forandringer, som den kunde trænge til, og den kunde virkelig trænge til nogle, og, naar man ikke har det, naar man har spildt Forhandlingerne, som en anden æret Rigsdagsmand her har sagt, paa denne Lov, og saa er gaaet tilbage til den, som den kom til os fra Landsthinget og har taget hvad Landsthinget har givet os, saa synes mig ogsaa, at det er en heel Underlighed, om man skal haste saaledes med en Lov, at man skal tage denne Lov, hvordan den saa er, blot for at faae en Lov, uden Hensyn til og uden at see paa, om den passer til de Folk og under de Omstaendigheder, som denne Lov skal gjælde i det Hele taget. Jeg kalder det en Underlighed, at man, for at faae en Lov ud, netop skal stemme for en Lov, enten den er god eller ei (Almindelig Latter); jeg troer vist, at en lovgivende Forsamling ikke skal stemme for en Lov, for at faae en Lov ud (Jo!); Nei, naar man skal stemme, for at faae en Lov ud, mener jeg, at man skal stemme for den, fordi den er Folket nyttig og saaledes, som man kan være bekjendt at stemme, saaledes som man føler, at man med Samvittighedsfuldhed kan stemme for at faae en Lov, og saaledes, at man tør vedkjende sig sin Afstemning, ikke alene for hele Folket, men ogsaa for en anden Domstol her oven over, og den skulle vi dog ogsaa tænke paa ved Afstemningen, og, naar vi skulle stemme saaledes, saa skulle vi ikke stemme for Noget, uden forsaavidt vi kunne indsee, antage og med fuld Overbeviisning troe, at den passer til hele Folket og de Forhold, som dette Folk lever i; thi vi ere ikke her for at skrive Love med juridisk Kløgt og Spidsfindighed. Men jeg troer dog virkelig, at Lovgivningen, naar den skal skrives af dem, som ere Folkets Repræsentanter, som selv ere fremkomne ved Folkets Medvirkning, saa skal det vistnok ogsaa være Rigsdagens stadige Afgt, at denne Lovgivning ogsaa passer for Folket, at den virkelig svarer til Folkets Larm og Trang, og at den virkelig sigter til et sælles Bedste og et sælles Maal, som skal være hele